

بسم خدا

گزارش عملکرد پژوهشی

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
(ایرانداک)

نیمه نخست سال ۱۳۹۴

۴

ترکیب جمعیتی نیروی انسانی پژوهش

۶

دستاوردهای پژوهش

۱۸

پشتیبانی از پژوهش

۲۰

تجاری سازی دستاوردهای پژوهشی

۲۲

آینده پژوهش در پژوهشگاه

■ خلاصه

پژوهش به عنوان یکی از مأموریت‌های بنیادین پژوهشگاه توسط سه پژوهشگر علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات، مدیریت دانش، و مدیریت فناوری اطلاعات و با همکاری ۲۳ استاد به عنوان صف و پنج واحد معاونت پژوهش به عنوان ستاد انجام می‌شود. در نیمه نخست سال ۱۳۹۴، در مجموع یک کتاب به چاپ رسیده، ۱۱ مقاله در مجله‌های معتبر ملی و بین‌المللی و دو مقاله در همایش‌های بین‌المللی انتشار و ارائه یافته است. همچنین پنج طرح خاتمه‌یافته و ۲۷ طرح پژوهشی در حال انجام است و علاوه بر ۱۱ تفاهم‌نامه موجود، دو تفاهم‌نامه جدید با مؤسسات عقد گردیده است. علاوه بر این، استادان پژوهشگاه راهنمایی یا مشاوره ۲۰ رساله و پایان‌نامه حوزه علوم و فناوری اطلاعات را برعهده داشتند. برگزاری سه میزگرد و نشست تخصصی، ده سخنرانی علمی و همچنین برگزاری سومین همایش ملی مدیران فناوری اطلاعات مراکز علمی کشور از دستاوردهای دیگر پژوهشگاه است.

■ مقدمه

پژوهش به عنوان بخشی از وظایف استادان و یکی از مأموریت‌های بنیادین پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران در کانون برنامه راهبردی پژوهشگاه است. راهبردهای پژوهش برای پنج سال یعنی تا سال ۱۳۹۶، بر پایه دو راهبرد پیشبرد و تمرکز استوار است و در راستای این دو راهبرد، ۱۵ کار کلیدی تدوین شده است. گفتنی است بر اساس نتایج آخرین ارزیابی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، رتبه پژوهشگاه در سطح بوده است.

ترکیب جمعیتی نیروی انسانی پژوهش

گروه	نوع مرتبه	تعداد	جنسیت	
			مرد	زن
استادان تمام وقت (۲۳ نفر)	مریی	۷	۵	۲
	استادیار	۱۵	۹	۶
	دانشیار	۱	۱	۰
راتبه‌ها		۵	۴	۱
دانشجویان دکتری		۱۶	۱۳	۳
کارشناسان پژوهشی		۱۴	۳	۱۱
جمع		۵۸	۳۵	۲۳

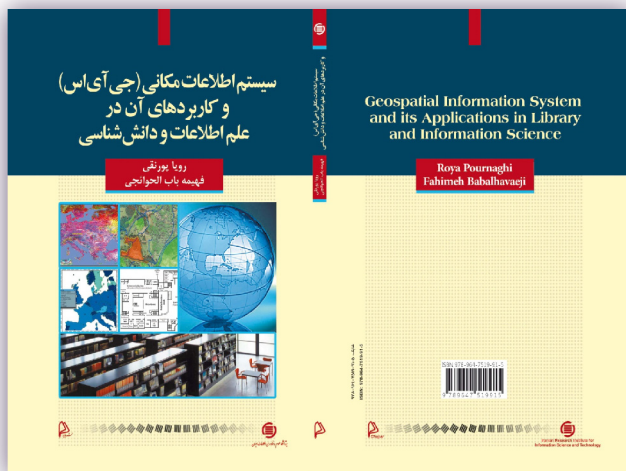
■ دستاوردهای پژوهشی

مهم‌ترین کارهای انجام شده در حوزه پژوهش، مشتمل بر انتشار کتاب، مقاله، چاپ نشریه، انجام طرح پژوهشی، مشاوره و راهنمایی، برگزاری نشست، میزگرد و همایش است که مشخصات کامل آنها در وب‌گاه پژوهشگاه به نشانی <http://irandoc.ac.ir> قابل مشاهده است.

۱. انتشار کتاب

یکی از متداول‌ترین دستاوردهای منحصربه‌فرد در زمینه علوم و فناوری اطلاعات، کتاب‌ها هستند. پژوهشگاه از ابتدای تأسیس تاکنون بیش از ۱۲۰ عنوان کتاب در حوزه علوم و فناوری اطلاعات منتشر کرده و در اختیار جامعه علمی کشور قرار داده است. در نیمه نخست سال ۱۳۹۴ یک عنوان کتاب منتشر شده است.

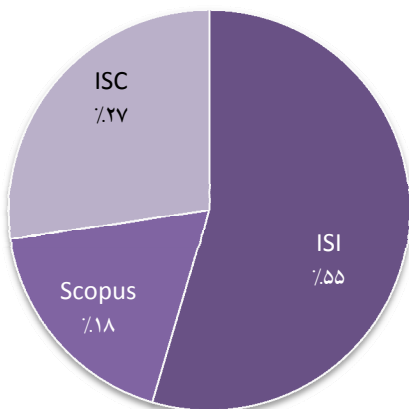
کتاب «سیستم اطلاعات مکانی (جی‌آی‌اس) و کاربردهای آن در علم اطلاعات و دانش‌شناسی»

نویسنده: دکتر رویا پورنقی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات.

۲. انتشار مقاله علمی پژوهشی در مجله‌های معتبر ملی و بین‌المللی

در نیمه نخست سال ۱۳۹۴، ۱۱ مقاله در مجله‌های معتبر ملی و بین‌المللی به چاپ رسیده است که از آنها سه مقاله ISC، شش مقاله ISI، و دو مقاله Scopus بوده است.

درصد فراوانی مقاله‌های علمی پژوهشی در مجله‌های معتبر ملی و بین‌المللی
در نیمه نخست سال ۱۳۹۴

۳. ارائه مقاله در همایش‌های بین‌المللی

در نیمه نخست سال ۱۳۹۴، دو مقاله از استادان و دانشجویان پژوهشگاه در همایش‌های معتبر بین‌المللی مورد پذیرش قرار گرفتند، که دو مقاله در همایش بین‌الملل ارائه شده بود.

۴. طرح پژوهشی

همه ساله پژوهشگران و استادان داخل و خارج از پژوهشگاه در قالب فرم پیشنهاد طرح، عناوین پیشنهادی خود را به شورای پژوهش پژوهشگاه ارائه می‌دهند و شورا نیز با توجه به

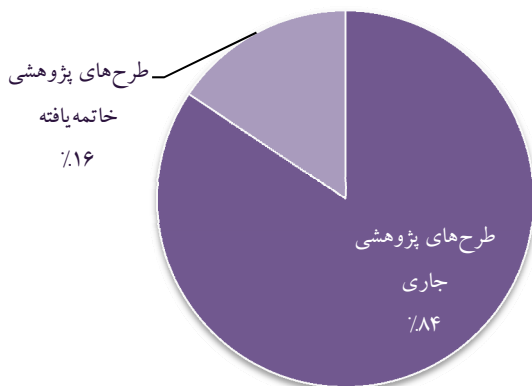
گزارش عملکرد پژوهشی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

کیفیت پروپوزال‌ها و میزان انطباق با مأموریت‌ها، اساسنامه و برنامه استراتژیک پژوهشگاه نسبت به تصویب یا رد آنها اقدام می‌کند. پس از تصویب، پژوهشگر نسبت به انجام طرح مطابق با زمان‌بندی گفته شده مبادرت می‌ورزد. در نیمه نخست سال ۱۳۹۴، ۳۲ طرح پژوهشی در پژوهشگاه خاتمه یافته (پنج طرح) و در حال اجرا (۲۷ طرح) است.

۴-۱. طرح‌های پژوهشی خاتمه‌یافته:

- ◇ تدوین الگوی مفهومی سامانه ملی مکانی آمایش منابع اطلاعات علمی و پژوهشی کشور؛
- ◇ تعیین قاعده وابسته‌های پسین گروه اسمی (تمهیدات زبانی برای پردازش زبان)؛
- ◇ بررسی و تدوین دانش ایران در جهان در سال ۲۰۱۳؛
- ◇ طراحی و اجرای زیرسیستم مدیریت کاربران؛
- ◇ طراحی وب‌گاه آموزش.

درصد فراوانی طرح‌های پژوهشی خاتمه‌یافته و جاری در نیمه نخست سال ۱۳۹۴

۲-۴. طرح‌های پژوهشی جاری:

- ◇ امانت الکترونیکی محتوا در کتابخانه‌های دیجیتالی از دیدگاه ناشران الکترونیک ایران؛
- ◇ غنی‌سازی روابط معنایی هستی‌شناسی مفهومی؛
- ◇ تدوین راهکارهای بهبود سواد اطلاعاتی مبتنی بر مبانی سواد دیداری در ایران؛
- ◇ بررسی روند پژوهش در زمینه عوامل مؤثر بر پذیرش و کاربرد فناوری اطلاعات در ایران؛
- ◇ طراحی ساختار درختی و تدوین اصطلاح‌نامه شیمی از واژگان مصوب فرهنگستان؛
- ◇ ترسیم و تحلیل نقشه علمی محققان ایرانی در منتخبی از حوزه‌های مرتبط با علوم و فناوری اطلاعات با استفاده از شاخص‌های علم‌سنجی و تحلیل شبکه اجتماعی؛

- ◇ طراحی الگوریتم‌های کلاس‌بندی برای بهبود نتایج جستجو در نرم‌افزار گنج؛
- ◇ تدوین نقشه راه فناوری اطلاعات پژوهشگاه با تمرکز بر پیشرفت‌های نوین در حوزه تجزیه و تحلیل اطلاعات؛
- ◇ طراحی، ساخت و پیاده‌سازی سامانه عرضه و تقاضای پژوهش؛
- ◇ بررسی و تبیین مفاهیم، مسائل، و رهنمودهای اخلاق پژوهش در فضای مجازی (مورد پژوهش: تهیه و تدوین منشور اخلاق پژوهش کیان در فضای مجازی)؛
- ◇ سرقت علمی و قوانین و مقررات حاکم بر آن در ایران: بررسی وضع موجود و ارائه راهکار؛
- ◇ طراحی و ساخت سامانه استانداردساز و خطایاب متون فارسی؛
- ◇ سرقت علمی در میان دانشجویان دانشگاه‌ها: مطالعه مرور سیستماتیک و متاآنالیز؛
- ◇ دروازه اطلاعات علمی، پژوهشی و فناوریانه ایران؛
- ◇ تعیین اولویت‌های پژوهشی گروه زبان‌شناسی رایانشی؛
- ◇ بررسی و تبیین جایگاه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات در نظام سیاست‌گذاری علم و فناوری کشور؛
- ◇ طرح‌ریزی و استقرار نظام تضمین کیفیت در سامانه‌های گردآوری و ثبت، سازمان‌دهی، و اشاعه اطلاعات پایان‌نامه‌ها/ رساله‌های دانش‌آموختگان داخل کشور؛
- ◇ طراحی و ساخت سیستم تحت‌وب ارزیابی کیفیت خدمات کتابخانه‌های دانشگاهی با استفاده از مدل لایب کوآل؛
- ◇ مرحله آغازین طرح «ایجاد و توسعه روبوداک: روبات پژوهشیار»

- ◇ تعیین قواعد صوری همگون گروه‌های دستوری برای کاربرد در پردازش زبان فارسی؛
- ◇ بررسی ساخت‌واژی هم‌نگاره‌های اسمی و صفتی به منظور کمک به برچسب‌دهی «اسم»؛
- ◇ شناسایی هویت نویسنده بر اساس زبان فردی: پژوهشی پیکره‌ای در زبان فارسی؛
- ◇ فراپژوهش طرح‌های پژوهشی پژوهشگاه (از آغاز تا پایان سال ۱۳۹۳)؛
- ◇ طراحی و ساخت پایگاه وب (پژوهش‌کار)؛
- ◇ نگاشت فرایندهای اجرایی هفته پژوهش و فناوری؛
- ◇ بازطراحی و روزآوری سامانه عضویت فراگیر کتابخانه‌ها (طرح غدیر)؛
- ◇ طراحی و ساخت سامانه برخط منابع مرجع ایرنداک.

۵. راهنمایی و مشاوره

در نیمه نخست سال ۱۳۹۴، راهنمایی ۱۲ پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، مشاوره چهار پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، و راهنمایی چهار رساله دکترا در حوزه علوم و فناوری اطلاعات توسط استادان پژوهشگاه انجام گرفته است.

گفتنی است که نه مورد از راهنمایی و مشاوره در دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، هفت مورد در مؤسسات پژوهشی، و چهار مورد در دانشگاه‌های آزاد اسلامی بوده است.

۶. نشریه

چاپ شماره ۳ و ۴ از دوره ۳۰ «پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات» و انتشار شماره ۲ و ۳ از دوره ۳۳ و شماره ۱ و ۲ از دوره ۳۴ ماهنامه الکترونیکی «ارتباط علمی»
<http://www.rayasamin.ir/ejournal?IssueId=433>

پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات، گزارش پژوهش‌های اصیل، پیشرفت‌های جاری، و موضوع‌های روز را در حوزه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی، اطلاع‌سنجی، مدیریت اطلاعات، مدیریت دانش، اصطلاح‌شناسی، جامعه اطلاعاتی، تعامل انسان و اطلاعات، زبان‌شناسی رایانه‌ای و سایر زمینه‌های مرتبط در عرصه علم اطلاعات منتشر می‌سازد که تاکنون در هیچ نشریه داخلی و خارجی منتشر نشده و در دست داور و انتشار نیز نباشد. مخاطبان پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات را استادان دانشگاه و دانشجویان رشته‌های مرتبط، و پژوهشگران و کارگزاران حوزه‌های مرتبط تشکیل می‌دهند. این نشریه در حال حاضر در پایگاه‌های اطلاعاتی بین‌المللی LISA و SCOPUS و ISC نمایه می‌شود.

۷. برگزاری میزگرد و نشست تخصصی

- ◇ میزگرد تخصصی «سواد اطلاعاتی: کاربردها، کارآفرینی، اقتصاد مقاومتی»؛
- ◇ نشست نقد کتاب «دورکاری در سازمان‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی» در تاریخ.

۱-۷. برگزاری یک نشست در نمایشگاه بین‌المللی کتاب ایران در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۲۲

- ◇ نشست تخصصی «سرقت علمی در پژوهش‌های دانشگاهی: معرفی سامانه همانندجو».

۲-۷. برگزاری ۲ سخنرانی علمی

- ◇ از خواب‌نامه تا لغت‌نامه: ملاحظات در باب انتخاب واژگان بیگانه؛
- ◇ از فرزادنگی تا اطلاعات و از بوک تا فیسبوک: ملاحظات پیرامون نارسایی‌ها و پست‌امانیت؛

۳-۷. برگزاری ۸ سخنرانی علمی توسط دانشجویان دکترای پژوهشگاه

- ◇ استخراج خودکار کلمات کلیدی از متون علمی فارسی؛
- ◇ مدل کسب و کار پایان‌نامه‌ها و رساله‌های الکترونیکی: مورد مطالعه ایرانداک؛
- ◇ سامانه‌های اطلاعاتی تحقیقاتی؛
- ◇ معرفی هستان‌نگار و چگونگی ساخت آن؛
- ◇ حملات منع سرویس انواع، ابزارها و روند پیشرفت؛
- ◇ معاشناسی در بازیابی اطلاعات؛
- ◇ معرفی پژوهش مطالعه موردی: (رویکرد آیزنهارت)؛
- ◇ سامانه‌های پشتیبان تصمیم.

۴-۷. مشارکت و حمایت از همایش‌ها

بخشی از مأموریت‌های پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران به همکاری و هماهنگی با نهادهای دیگر باز می‌گردد. پژوهشگاه در برگزاری همایش‌ها، مشارکت و همکاری داشته که عناوین آنها در نیمه نخست سال ۱۳۹۴، به شرح زیر است:

گزارش عملکرد پژوهشی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

- ◇ برگزاری سومین همایش ملی مدیران فناوری اطلاعات مراکز علمی کشور؛
- ◇ مشارکت با انجمن علمی مدیریت اطلاعات ایران در برگزاری سخنرانی علمی «بازی‌وارسازی: ابزار ایجاد انگیزه»؛

۸. تدوین آئین‌نامه‌های اجرایی

- ◇ تصویب و ابلاغ خط‌مشی «حمایت از پژوهش‌های منجر به انتشار مقاله در نشریه‌ها و مجموعه مقاله‌های همایش‌های علمی معتبر».

۹. تفاهم‌نامه‌ها

پژوهشگاه سعی دارد با همکاری و هماهنگی دیگران به سطح بالاتری از کارایی و اثربخشی دست یابد، از این رو هر ساله تفاهم‌نامه‌هایی با سازمان‌ها و نهادها در پژوهشگاه منعقد می‌گردد، تفاهم‌نامه‌های جدید در نیمه نخست سال ۱۳۹۴، عبارت است از:

- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با انجمن علمی مدیریت اطلاعات ایران؛
- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با انجمن منتقدان و نویسندگان سینمای ایران؛
- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛
- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با پژوهشگاه فضای مجازی؛
- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور؛
- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با انجمن علمی - دانشجویی کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران (ادکا)؛

- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با انجمن علمی حسابرسی فناوری اطلاعات؛
- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با شورای راهبری فناوری اطلاعات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور؛
- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با دانشکده علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه تهران؛
- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با شرکت انتشارات چاپار؛
- ◇ انعقاد تفاهم‌نامه با دانشگاه صنعتی شریف.

۱۰. برگزاری سومین همایش ملی «مدیران فناوری اطلاعات مراکز علمی کشور»

«دبیرخانه همایش مدیران فناوری اطلاعات» در اواخر سال ۱۳۹۱ با هدف بسترسازی در زمینه فناوری اطلاعات در جهت به اشتراک گذاشتن دستاوردهای مراکز علمی کشور و پیشرفت روزافزون فناوری اطلاعات ایجاد شد. برگزاری همایش‌های سالانه فناوری اطلاعات، کارگاه‌های علمی، انتخاب دستاوردهای برتر و تقدیر از مراکز علمی برگزیده و فعالیت مستمر سایت اطلاع‌رسانی دبیرخانه، از جمله وظایف این دبیرخانه است. سومین همایش ملی مدیران فناوری اطلاعات مراکز علمی کشور در تاریخ ۱۳۹۴/۳/۲۰ برگزار شد.

۱-۱۰. محورهای همایش

همایش این دوره با هدف اصلی به اشتراک گذاری تجربیات و دستاوردهای حاصل از بکارگیری فناوری اطلاعات در مراکز علمی کشور در محورهای اصلی زیر برگزار شد:

- ◇ دستاوردهای مبتنی بر روندهای تازه حوزه فناوری اطلاعات (رایانش ابری و سریع، تجزیه و تحلیل داده و اطلاعات، داده‌های عظیم، برنامه‌ها و خدمات مبتنی بر موبایل و ...)
- ◇ به روش‌ها، نوآوری‌ها، و دستاوردهای فناوری اطلاعات در مراکز علمی؛
- ◇ فرایندها، معماری‌ها، و زیرساخت‌های موفق خدمات فناوری اطلاعات؛
- ◇ مدیریت و راهبری فناوری اطلاعات؛
- ◇ تسهیل و ایمن سازی ارتباطات درون سازمانی و میان سازمانی؛
- ◇ استانداردهای طراحی، تولید، و کاربست فناوری اطلاعات؛
- ◇ امنیت و ایمنی اطلاعات؛
- ◇ پردازش، تحلیل، و مدیریت اطلاعات و یافته‌های علمی؛
- ◇ آموزش و یادگیری الکترونیکی؛
- ◇ تجاری سازی، کارآفرینی، و صادرات خدمات فناوری اطلاعات؛
- ◇ آموزش، بومی سازی، فرهنگ سازی، و نهادینه سازی فناوری اطلاعات؛
- ◇ دسترس پذیری، مشاهده پذیری، و کاربردپذیری محصولات فناوری اطلاعات؛
- ◇ پیامدهای اجتماعی- فرهنگی به کارگیری دستاوردهای گذشته، کنونی و آینده.

۲-۱۰. اهداف همایش

- ◇ تبادل دستاوردها و تجربه‌ها با جامعه علمی کشور؛

- ◇ آشنایی با ایده‌ها و فرصت‌های تازه برای بهبود عملکرد فناوری اطلاعات؛
- ◇ برقراری پیوند کاری با مدیران و کارشناسان فناوری اطلاعات در کشور.

۱۰-۳. دستاوردهای همایش

- ◇ ۱۳۸ دستاورد در دو بخش دستاورد دانشجویی و غیردانشجویی به کمیته علمی همایش ارسال شد و مورد داوری قرار گرفتند.
- ◇ از میان دستاوردهای داوری شده، ۱۴ دستاورد برگزیده غیر دانشجویی و ۲ دستاورد برگزیده دانشجویی توسط کمیته علمی همایش انتخاب شده و از آنها تقدیر به عمل آمد.
- ◇ از بین دستاوردهای داوری شده، به سه دستاورد اول، دوم و سوم به ترتیب تندیس فناوری اطلاعات برتر (فاب) طلایی، فناوری اطلاعات برتر (فاب) نقره‌ای و فناوری اطلاعات برتر (فاب) برنزی اعطا شد.
- ◇ از میان دستاوردهای برگزیده، ۲ دستاورد با عنوان‌های «سامانه همانندجو» و «سامانه ویرایش و سازماندهی مدارک علمی» متعلق به پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران است.

■ پشتیبانی از پژوهش

۱. منابع اطلاعاتی

تعداد منابع موجود کتابخانه در نیمه نخست سال ۱۳۹۴

نوع	تعداد
کتاب فارسی چاپی	۱۱۸۱۱
کتاب لاتین چاپی	۱۶۱۷۹
کل کتاب‌ها	۲۷۹۹۰
لوح فشرده فارسی	۶۱۴۴
نشریه فارسی	۱۶۳۳
طرح پژوهشی	۷۷۰
استانداردها	۷۱۷۱۷
مقالات الکترونیکی فارسی	۸۳۷۰۰۰
مقالات الکترونیکی لاتین	۹۱۲۲
کتاب الکترونیکی	۳۰۹۹۹

۲. شورای پژوهش

«شورای پژوهش» مؤسسه‌های پژوهشی، بالاترین مرجع تصمیم‌گیری در حوزه پژوهش هستند و در راستای اهداف و وظایف خود، ضمن بررسی پیشنهادیه‌های پژوهشی دریافتی در نشست‌های تخصصی، درباره اجرا، اجرا نشدن، یا اصلاح آن‌ها تصمیم می‌گیرند. نظارت بر اجرای طرح‌های پژوهشی، تدوین و پیشنهاد سیاست‌ها، اهداف و خط‌مشی پژوهشی، و تهیه و تدوین آیین‌نامه‌های مختلف پژوهشی از جمله وظایف مشترک شورای پژوهش در مؤسسه‌های پژوهشی است. بر پایه ماده ۱۲ آیین‌نامه جامع مدیریت مؤسسات پژوهشی، شوراهای تخصصی از جمله شورای پژوهش، اولین سطح بخشی مؤسسه است که نسبت به سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در بخش‌های مختلف مؤسسه به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی و برنامه‌ریزی در بخش مربوطه و ارائه به شورای مؤسسه و هیئت رئیسه اقدام می‌نماید.

عملکرد شورای پژوهش پژوهشگاه در نیمه نخست سال ۱۳۹۴

ردیف	عنوان	تعداد
۱	جلسات تشکیل شده	۱۴
۲	پیشنهادیه طرح‌های پژوهشی تصویب شده	۱۸
۳	تأیید طرح‌های پژوهشی خاتمه یافته	۵
۴	آیین‌نامه‌های تصویب شده	۱
۵	پیشنهادیه رساله‌های تصویب شده	۰
۶	کتابهای بررسی شده	۷
۷	طرح‌های پژوهشی جاری	۲۷

■ تجاری سازی دستاوردهای پژوهشی

۱. طراحی، تولید و تدوین اصطلاحنامه

اصطلاحنامه‌ها در جست‌وجو و بازیابی کارا و اثربخش پایگاه‌های اطلاعات و اینترنت و نیز در استانداردسازی ثبت و ذخیره اطلاعات، مانند نمایه‌سازی مدارک و تبادل استاندارد اطلاعات و همچنین در هستان‌شناسی، همچون ابزاری برای وب معنایی نیازی کلیدی و گریزناپذیر هستند. ایرانداک از سال ۱۳۷۶ تاکنون اصطلاحنامه‌هایی را در زمینه ریاضی، شیمی، فیزیک، زمین‌شناسی، زیست‌شناسی، فنی-مهندسی، کشاورزی، دبیرستان و آموزش نوین، مدیریت بحران، ارتقای بهداشت و جامعه‌شناسی تدوین کرده است و با استفاده از دانش و توان متخصصان کارآزموده خود، توانمندی طراحی، تولید و تدوین اصطلاحنامه‌های موضوعی را دارد.

۲. تحلیل اطلاعات

به لحاظ مفهومی، تحلیل اطلاعات به معنای تبدیل داده‌ها، شواهد یا اخبار به اطلاعات و به طور مشخص، دانش است که طی آن، داده‌های اولیه، ارزیابی و پس از تعیین صحت و سقم و اعتبارسنجی آن‌ها، تبدیل به اطلاعات قابل اطمینان می‌شود. درعین حال، در معنای وسیع‌تر، تحلیل اطلاعات به معنای ایجاد روابط میان داده‌های به ظاهر پراکنده، ایجاد انسجام و ترکیب میان اطلاعات جمع‌آوری شده و کشف معنای تلویحی اطلاعات، به منظور تولید دانش و نائل آمدن به موقعیت اشراف اطلاعاتی است. پژوهشگاه با داشتن اعضای هیئت علمی باتجربه و توانمند در حوزه‌های علوم و فناوری اطلاعات، در بازه‌های زمانی مختلف برای تحقق اهداف و مأموریت‌های خود محصولات متعددی را از قبیل طرح پژوهشی، کتاب، مقاله

همایش و مقاله‌های علمی پژوهشی در نشریه‌های داخلی و خارجی، در زمینه تحلیل اطلاعات و علم‌سنجی به جامعه علمی کشور ارائه نموده است.

۳. برنامه‌ریزی استراتژیک

از سه دهه پیش که برنامه‌ریزی استراتژیک وارد سازمان‌های دولتی و عمومی ایران شد، پارادایم «اداره امور دولتی» به پارادایم «مدیریت دولتی» تبدیل شد. پارادایمی که چالش‌های محیطی را پیچیده‌تر از آن می‌داند که در رویارویی با آن‌ها بتوان از شیوه‌های سنتی استفاده و مسائل امروز را با روش‌های دیروز چاره کرد. پارادایمی که جایی را برای آزمون و خطا در مدیریت نمی‌بیند و بر برنامه‌ریزی استراتژیک استوار است. پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران با شناخت این پارادایم، یکی از سازمان‌های پیشرو در برنامه‌ریزی استراتژیک در ایران به شمار می‌رود و در سال ۱۳۷۷ نخستین ویرایش برنامه استراتژیک خود را تدوین کرد و از آن هنگام نیز با بهره‌گیری از استادان و کارشناسان چیره‌دست، مشاور و مجری برنامه‌ریزی راهبردی مؤسسه‌های گوناگونی مانند دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه شیراز، دانشگاه علم و صنعت ایران، دانشگاه سلمان فارسی کازرون، سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مؤسسه آموزش شهر و صندوق رفاه دانشجویان بنیاد دانشنامه‌نگاری ایران بوده است.

■ آینده پژوهش در پژوهشگاه

برنامه‌های پژوهشی در راستای نیل به اهداف بلند مدت پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران در بخش پژوهش عبارت است از:

- ◇ افزایش جذب استاد؛
- ◇ پشتیبانی از ترفیع و ارتقای استادان؛
- ◇ تقویت کار گروهی و پژوهش‌های مشترک میان‌فردی و میان‌سازمانی؛
- ◇ آسان‌سازی و سرعت بخشیدن به فرایند پژوهش؛
- ◇ راه‌اندازی و پشتیبانی از آزمایشگاه‌های پژوهشی به ویژه آزمایشگاه‌های درآمدزا؛
- ◇ نیازسنجی و اولویت‌بندی پژوهش؛
- ◇ برنامه‌ریزی فراگیر پژوهش؛
- ◇ تصویب ساختار جدید پژوهشکده‌ها و گروه‌های پژوهشی؛
- ◇ ارتقای رتبه پژوهشگاه به رتبه A در ارزیابی سالیانه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

